

Liite 1

Arkeologinen inventointi sähkönsiirron reiteillä, Mikroliitti 2025.

NURMIJÄRVI

Passanmäki-Sudentullinmäki

Voimajohtolinjojen

arkeologinen inventointi

2025

Joel Karhapää
Jesse Keskinen

Tilaaaja: AFRY

Sisältö

Perustiedot	2
Yleiskartta	3
Vanhat kartat	3
Kohdeluettelo	5
Inventointi	5
Lähdeluettelo	8
Kiinteä muinaisjäännös	9
1 NURMIJÄRVI NUMLAHTI	9
2 NURMIJÄRVI NUMLAHTI 2	11
3 NURMIJÄRVI LINNANMÄKI 1	12
4 NURMIJÄRVI AITAKALLIO 3	14
5 NURMIJÄRVI AITAKALLIO 4	16

Kansikuva: Tutkimusaluetta Perttulan luoteispuolelta kuvattuna etelään.

Perustiedot

Alue: Voimajohtolinjoja Nurmijärven Passanmäeltä Sudentullinmäelle. Maakaapelilinjat inventoitiin 100 m leveinä käytävinä ja ilmajohtolinjat 160 m leveinä käytävinä. Tutkimusalueen laajuus kaikkiaan n. 2,3 km².

Tarkoitus: Selvittää voimajohtolinjojen alueiden muinaisjäännökset ja muut suojeltavaksi katsottavat arkeologiset jäännökset.

Maastotyö: 2.-3.4.2025

Tilaaja: AFRY

Tekijä: *Raportti:* Joel Karhapää, *Maastotyö:* Joel Karhapää ja Jesse Keskinen

Tulokset Voimajohtolinjojen tutkimusalueella on viisi suojeltavaa arkeologista kohdetta (kiinteitä muinaisjäännöksiä, kaavamerkintä "sm").

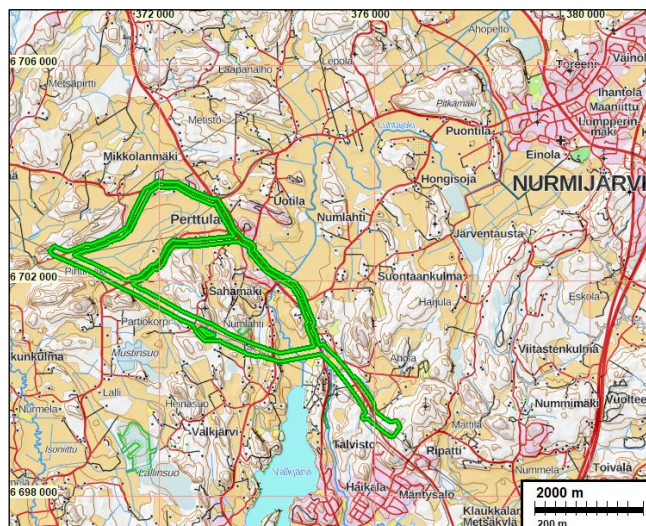
[1 Nurmijärvi Numlahti](#), [2 Nurmijärvi Numlahti 2](#) ja [3 Nurmijärvi Linnanmäki 1](#) ovat ennestään tunnettuja kivistä asuinpaikkoja.

[4 Nurmijärvi Aittakallio 3](#) on ennestään tunnettu hiilimiilu, jonka rajausta laajennettiin pirtin vuoksi.

[5 Nurmijärvi Aittakallio 4](#) on hiilimiilu, joka löydettiin inventoinnissa.

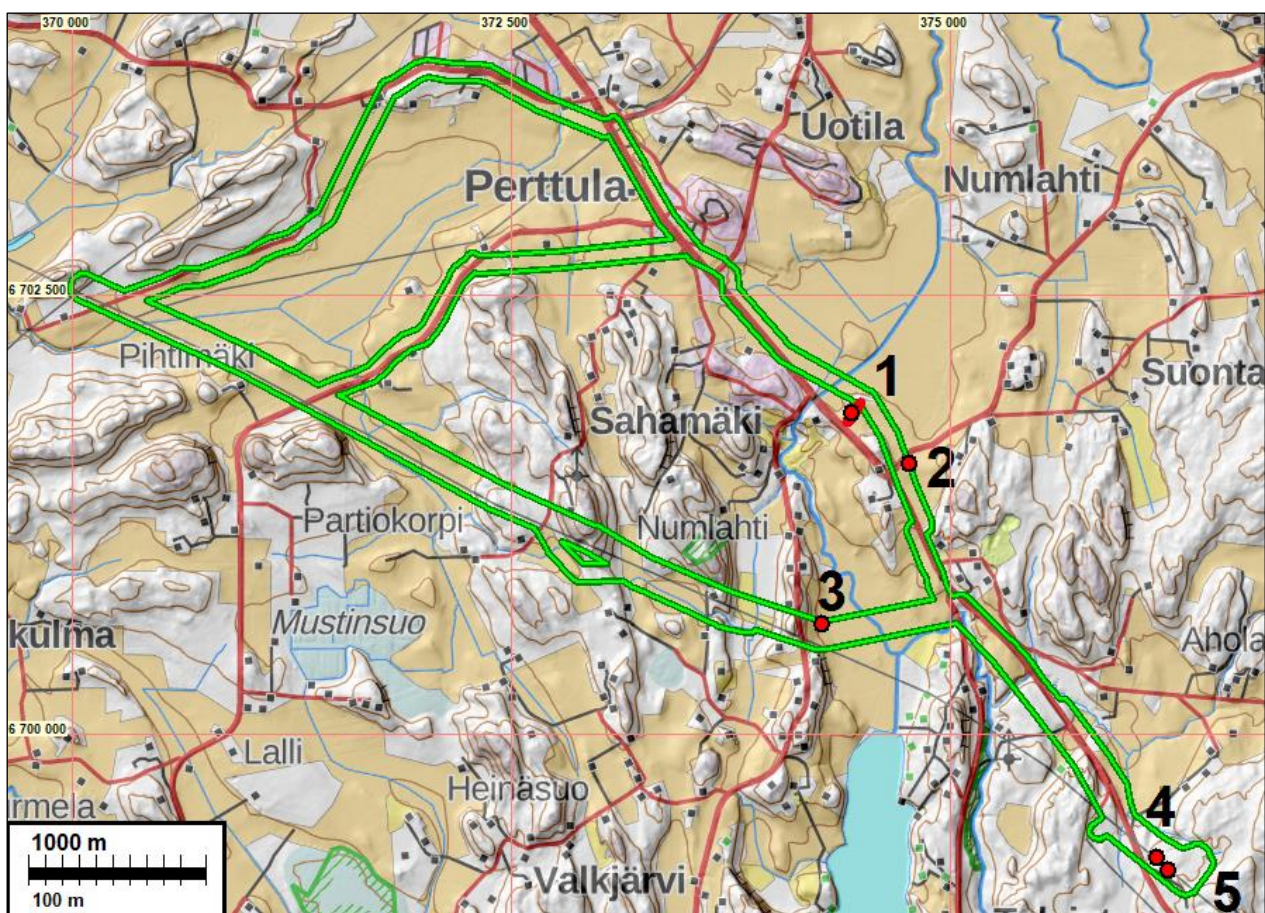
Selityksiä:

Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatissa. Kartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 4/2025, ellei toisin mainittu. Muinaisjäännösrekisteri on tarkastettu 4/2025. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon, eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja tallessa Mikrolahti Oy:n palvelimella.

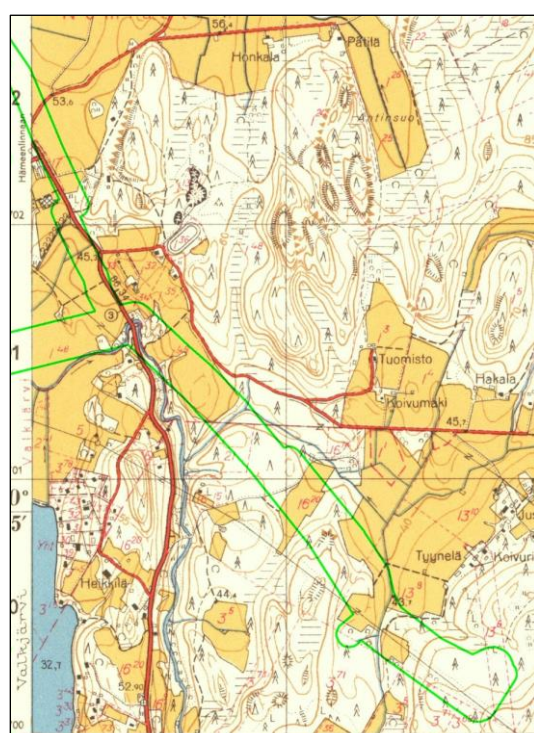
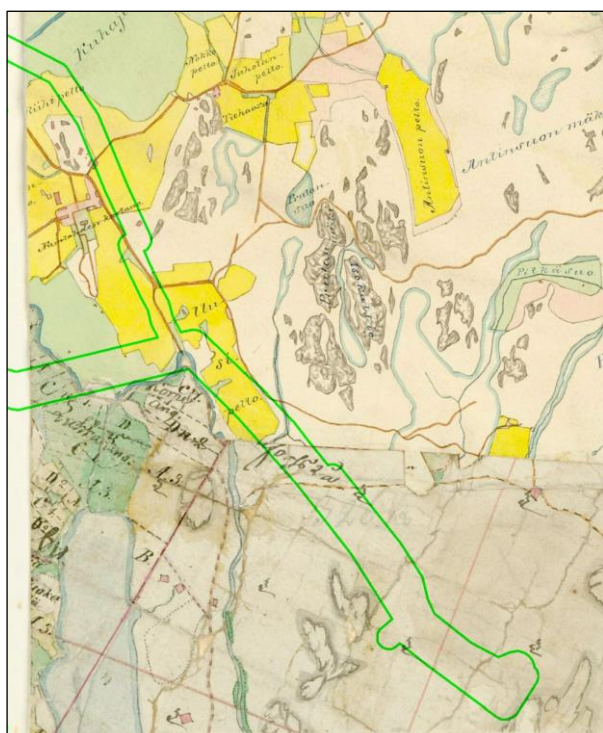
Tutkimusalue vihreällä.

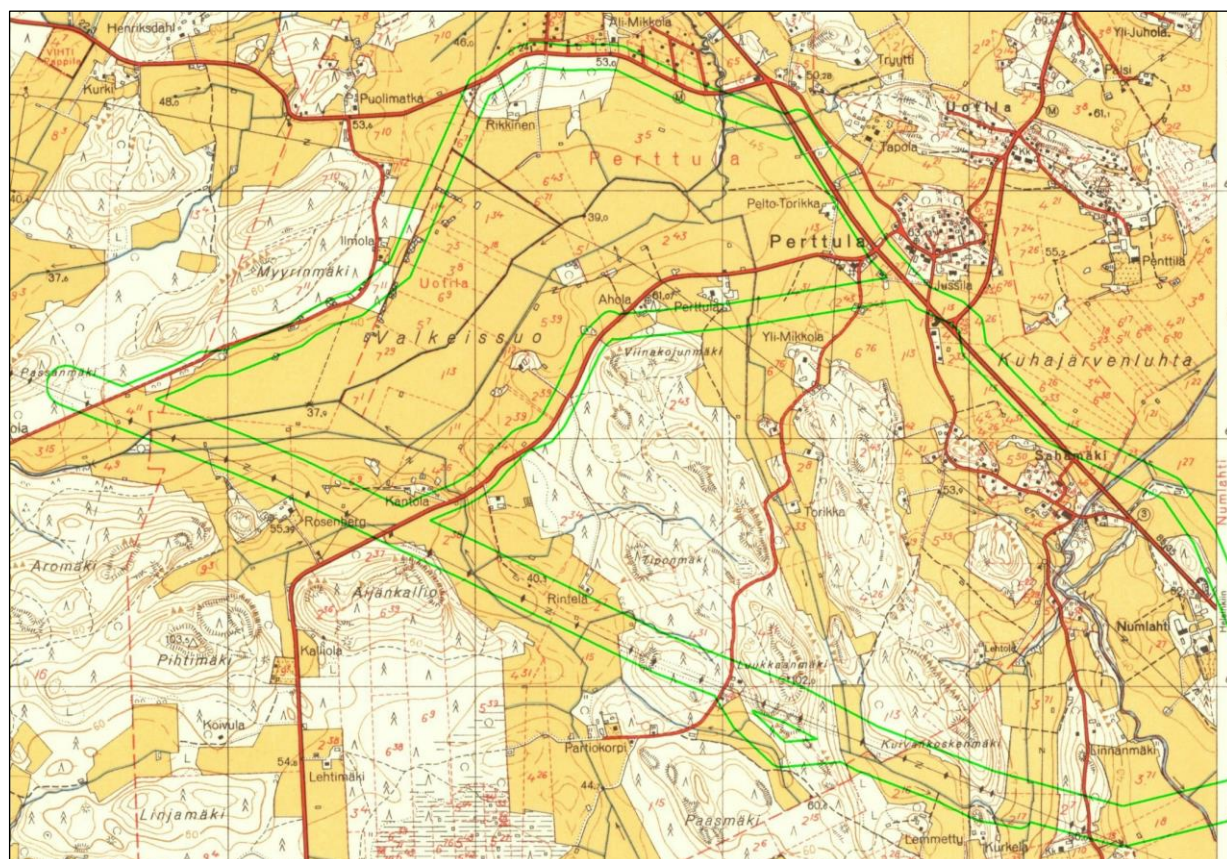
Yleiskartta

Tutkimusalue, eli linjakäytävät vihreällä. Kartalla tutkimusalueen arkeologiset kohteet (kiinteitä muinaisjäännöksiä): **1** Numlahti: kivikautinen asuinpaikka, **2** Numlahti 2: kivikautinen asuinpaikka, **3** Linnanmäki 1: kivikautinen asuinpaikka, **4** Aittakallio 3: hiilimiilu ja **5** Aittakallio 4: hiilimiilu.

Vanhat kartat

Ote vuoden 1840 pitäjänkartasta ja 1957 peruskartasta rinnakkain. Tutkimusalue vihreällä. Pitäjänkartalla näkyy myöhempiä päällepiirroksia, joten se ei kuvaa kokonaisuudessaan vuoden 1840 tilannetta.

Kohdeluettelo

	N	E	KUNTA	NIMI	LAJI	TUNNUS
KIINTEÄ MUINAISJÄÄNNÖS						
1	6701844,98	374415,86	NURMIJÄRVI	Numlahti	kivikautinen asuinpaikka	543010020
2	6701556,1	374750,72	NURMIJÄRVI	Numlahti 2	kivikautinen asuinpaikka	1000005323
3	6700646,47	374251,93	NURMIJÄRVI	Linnanmäki 1	kivikautinen asuinpaikka	1000005859
4	6699312	376153	NURMIJÄRVI	Aittakallio 3	hiilimiilu	1000054475
5	6699240,16	376222,77	NURMIJÄRVI	Aittakallio 4	hiilimiilu	uusi kohde

Inventointi

Nurmijärven Passanmäen ja Sudentullinmäen välille on suunnitteilla 400 kV voimajohtolinjoja. Voimajohtolinjat koostuvat maakaapeleista ja ilmajohdoista. AFRY tilasi inventoinnin Mikrolitti Oy:ltä. Joel Karhapää ja Jesse Keskinen tekivät inventoinnin maastotyön 2.-3.4.2025, työn kannalta hyvissä olosuhteissa.

Tutkimusalue koostuu voimajohtolinjojen käytävistä, jotka ovat 100-200 m leveitä riippuen linjojen tyypistä ja siitä, että onko niitä rinnakkain. Maakaapelilinjat inventoitiin 100 m leveinä käytävinä ja ilmajohtolinjat 160 m leveinä käytävinä. Käytäviä kulkee Passanmäeltä Männistön kautta Perttulaan, Passanmäeltä Äijänkallion kautta Perttulaan ja Sudentullinmäeltä Passanmäelle ja Perttulaan. Tutkimusalue on pinta-alaltaan noin 2,3 km².

Tutkimusalueelle sijoittuvat Nurmijärvellä tehdyt kuntainventoinnit: Suni 1975, Seppä 2006 ja Rostedt 2008 (historiallisen ajan inventointi). Osittain tutkimusalueelle ovat sijoittuneet Lesellin vuoden 2001 Nurmijärven Klaukkalan esihistorian inventointi ja Vuoriston vuoden 2007 Nurmijärven Klaukkalan ja Lepsämän historiallisen ajan inventointi. Näiden lisäksi Koskinen on koekaivanut Numlahden kivikautista asuinpaikkaa vuonna 2022 ja inventoinut asemakaavamuutoksen aluetta Sudentullinmäen läheisyydessä vuonna 2024.

Tutkimusalueen korkeustaso on pääosin 40-60 metriä meren pinnan yläpuolella (m mpy). Korkeimmat paikat (95 m mpy) sijaitsevat Luukkaanmäellä ja matalimmat (35 m mpy) pellolla Valkjärven pohjoispuolella. Tutkimusalueella voisi sijaita sen korkeustasojen puolesta mesoliittisen kivikauden merenrantasidonnaista asutusta muinaisen Itämeren Ancyclusjärvivaiheen transgression huipun (65 m 8400 eaa.) ajalta alkaen mesoliittisen kivikauden loppuun saakka.

Tutkimusalueen länsipuolelle sijoittuu Valkeissuon halki kulkeva Tuhkurinoja, joka liittyy Lepsämänjokeen etelämmässä. Laserkeilausaineiston perusteella Pihtimäen koillispuolella on ollut länteen Lepsämänjokeen laskevia puroja. Tutkimusalueelle sijoittuva kohta on voinut mahdollisesti toimia vesireittinä. On epätodennäköisempää, että paikalla on reittiin liittyvää asutusta, koska paikalla on ollut Valkeissuo. Topografian perusteella Valkeissuon kohdalla on myös ollut Lepsämänjokeen laskeva matala järvi, josta erottuu noin 40 m mpy oleva rantatörmä. Tältä korkeustasolta tunnetaan Ristolan kivikautinen asuinpaikka Passanmäen länsipuolelta. Samalla ”altaalla” erottuu myös noin 45 m mpy rantatörmä, joka kulkee useassa kohtaa tutkimusalueella. Tällä korkeustasolla sijaitsevat kaksi kivikautista asuinpaikkaa Tuhkurinoja ja Perttula, jotka ovat molemmat Perttulan kyläkeskuksen läheisyydessä.

Tutkimusalueen itäpuolella on ollut Kuhajärvi, jota on laskettu 1800-luvulla ja kuivatettu 1900-luvulla. Alueella erottuu selkeä rantatörmä 53 m mpy. Kuivatetun Kuhajärven rannoille sijoittuvat tutkimusalueen kivikautiset asuinpaikat Numlahti ja Numlahti 2. Samoilta rannoilta tunnetaan

useita muitakin kivikautisia asuinpaikkoja. Kuhajärvi on laskenut Kuhakoskeen, joka on edelleenkin olemassa. Kuhakoski muuttuu etelämmässä Ylisjoeksi, joka on ollut mahdollinen vesireitti.

Tutkimusalueen läheltä kuivatetun Kuhajärven rannalta tunnetaan varhaismetallikautinen kuoppaliesi ja likamaakuoppia (Uotila 1). Muuten tutkimusalueelta tai sen lähistöltä ei tunneta varhaismetallikautisia tai rautakautisia kohteita.

Alueelle sijoittui ennen inventointia neljä kiinteää muinaisjäännettä: kolme kivikautista asuinpaikkaa ja yksi hiilimiilu.

Inventoidun alueen maat ovat kuuluneet Nurmijärven pitäjän Klaukkalan, Numlahden, Valkjärven, Perttulan ja Nummenpään kyliin.

Valmisteluvaiheessa tarkastettiin inventoitua aluetta kuvaavia vanhoja karttoja. Kartoilta ei havaittu mitään ennestään tuntemattomia, tutkimusalueelle paikantuvia arkeologisesti mahdollisesti merkittäviä merkintöjä muutoin kuin 1840 vuoden pitäjänkartalla ja 1957 peruskartalla näkyviä kylien välisten rajojen kulmia Kuivankoskenmäen kohdalla ja Passanmäen itäpuolella. Rajakulmat sijoittuvat nykyisille pelloille. Rajamerkkejä ei löytynyt maastossa.

Vuoden 1840 pitäjänkartalla näkyy tutkimusalueella tontteja, joiden kohdalla on edelleenkin asutusta 1957 peruskartalla. Tämän lisäksi tontteja ei näy tutkimusalueella Perttulan vuoden 1781 isojakokartalla, Numlahden vuosien 1707 ja 1724 tiluskartoilla, tai kuninkaan kartoilla.

Valmistelussa tarkasteltiin lidaraineistosta laadittuja korkeusmallien visualisointeja, joista etsittiin arkeologisesti mahdollisesti mielenkiintoisia ilmiöitä. Korkeusmalleissa havaittiin useita kuoppia, jotka osoittautuivat maastossa moderneiksi maanottokuopiksi. Maastossa kaksi korkeusmallista havaittua suorakulmion muotoista painaumaa/perustusta paljastuivat maastossa hiilimiiluksi ja hiilimiilun pirtiksi. Pirtti lisättiin Aittakallio 3:n alakohteeksi ja kohteen rajausta laajennettiin. Hiilimiilu ehdotetaan uudeksi kiinteäksi muinaisjäännekseksi Aittakallio 4.

Tämän lisäksi korkeusmallien avulla löytyi useita muinaisia rantatörmäjä, jotka tarkastettiin maastossa.

Vasemmalla: Tutkimusaluetta Passanmäen itäpuolelta kuvattuna etelään. Kuvauspaikka on rantatörmän päällä savipohjaisessa metsässä. *Oikealla:* Perttulan länsipuolta kuvattuna luoteeseen. Kuvassa näkyy Viinakojunmäen pohjoispuolella oleva hiekkainen saareke, johon tutkimusalue rajautuu.

Vasemmalla: Tutkimusaluetta Perttulasta Jussilan kohdilta kuvattuna koilliseen. Kuvassa näkyy kuivatun Kuhajärven rantatörmä. Oikealla: Tutkimusaluetta Partiokorven pohjoispuolelta kuvattuna etelään.

Maastotyö suoritettiin tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa. Tutkimusalue ja linjat tutkittiin silmänvaraisesti, kävelemällä pistokokeenomaisesti siellä täällä, ja satunnaisilla, lapioilla tehdyillä koepistoilla kohdissa missä ei olisi topografian ja maaperän puolesta aivan mahdotonta jotain maanalaista jäännöstä sijaita, soita lukuun ottamatta.

Tutkimusalue koostuu pääosin savisesta peltomaasta ja metsämaasta. Alueen pellot olivat pääosin kesannolla, jonka vuoksi koepistoja kaivettiin runsaasti. Hiekkaista maaperää havaittiin ainoastaan Aittakallion alueella, mikä selittää alueen hiilimiilujen määrää. Maanomistajan mukaan Viinakojunmäen pohjoispuolella olevassa saarekkeessa on hiekkainen maaperä ja sinne on kaivettu nauriskuoppia. Paikka on potentiaalinen kivikautiselle asuinpaikalle, mutta sitä ei tutkittu, koska se on tutkimusalueen ulkopuolella.

Inventoinnissa löydettiin yksi uusi arkeologinen kohde, hiilimiilu ja ennestään tunnetulle kohteelle yksi uusi alakohde. Lopputuloksena alueen ennestään tunnetuista neljästä kiinteästä muinaisjäännöksestä yhteen lisättiin alakohde ja uusi rajausta (kohde 4: Aittakallio 3). Näiden kohteiden lisäksi löytyi yksi hiilimiilu, kiinteä muinaisjäännös (kohde 5: Aittakallio 4). Näin ollen tutkimusalueella on yhteensä viisi suojeltavaa arkeologista kohdetta, kaikki ovat kiinteitä muinaisjäännöksiä.

8.5.2025

Joel Karhapää
Mikroliitti Oy

Lähdeluettelo

- Alanen, T. ja Kepsu, S. 1989. Kuninkaan kartasto Suomesta 1776–1805. SKS.
- Broterus, S. 1707. Åcker Carta uppå Numlax gård belägit i Bårge härad och Nurmijerfwi Sockn. Maanmittauslaitos, B33:3/1-2.
- Göker, A. 1724. Geometrisk af rjthningh uppå Numlax Gårds i Nyland Bårge härrad och Nurmijärfwe Sockn. Maanmittauslaitos, B33:3/3-4.
- Koskinen, J. 2022. Nurmijärvi Mt 132 parannushanke arkeologinen tarkkuusinventointi kivikautisella asuinpaikalla Numlahti. Mikroliitti Oy.
- Koskinen, J. 2024. Nurmijärvi Sudentullinmäki suunnitellun asemakaavan alueen arkeologinen inventointi. Mikroliitti Oy.
- Lesell, K. 2001. Nurmijärven Klaukkalan kiinteiden esihistoriallisten muinaisjäännösten inventointi. Museovirasto.
- Maanmittauslaitoksen 5p laserkeilausaineisto (laz), L4141F2, L4141F4, L4141H1, L4141H2, L4142E1, L4142E3, L4142G1, (lueteltujen alalehdet 1-9)
- Nurmijärven pitäjänkartta. 1840. 2041 12 ja 2043 03. Maanmittauslaitos.
- Peruskartta. 1957. 2041 12 ja 2043 03. Maanmittauslaitos.
- Rostedt, T. 2008. Nurmijärvi historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi. Museovirasto: rakennushistorian osasto.
- Seppä, J. 2006. Nurmijärven arkeologinen inventointi. Museovirasto.
- Suni, M. 1975. Nurmijärven muinaisjäännösten inventointi.
- Vuoristo, K. 2007. Nurmijärven historiallisen ajan muinaisjäännösten inventointi Klaukkalassa ja Lepsämässä. Museovirasto: rakennushistorian osasto.
- Westermarck, J.P. 1781. Charta öfver Otby och Bertby ägor I Nurmijärfvi Sockn Bårge härad och Nylands Län. Maanmittauslaitos, B33i:6/2-21.

Kiinteä muinaisjäännös

1 NURMIJÄRVI NUMLAHTI

Mjtunnus: 543010020
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: asuinpaikat

Koordin: N 6701845 E 374416 Z 55 m mpy

Tutkijat: Suni inventointi 1975, Seppä inventointi 2006, Koskinen koekaivaus 2022, Karhapää ja Keskinen inventointi 2025

Suni 1975: Kivikautinen asuinpaikka sijaitsee pellolla korkean törmän reunalla. Alapuolella virtaa Kuhajoki entisen Kuhajärven keskellä. Kaksi löytöpaikkaa, pelto on ollut kynnettyä kuvien perusteella.

Seppä 2006: Asuinpaikka sijaitsee Numlahdessa kuivatun Kuhajärven, nykyisin Kuhajoen eteläpuolella. Maasto on luoteeseen viettävää peltoa Lopelle vievän maantien (132) koillispuolella, 200 metriä maantien sillasta kaakkoon. Rinteessä, entisessä rantatörmässä on pitkulainen peltosaareke. Asuinpaikka on peltosaarekkeen ja maantien välissä. Maaperä peltorinteessä on savea. Kivikaudella paikka on ollut kapeikon suulla, josta Kuhajärvi on ollut yhteydessä etelään (nyk. Kuhakoski). Kuhajärven rannoilla on useita asuinpaikkoja.

1975 inventoinnissa paikalta on löytynyt kvartsia kahdesta eri löytökohdasta 180 metrin etäisyydellä toisistaan.

Inventoinnissa suorakylvöpellostä ei saatu mitään uusia havaintoja. Asuinpaikan laajuus on arvioitu löytöjen perusteella. Ei GPS-mittausta. Maaston perusteella löytökohdat ovat samaa asuinpaikkaa.

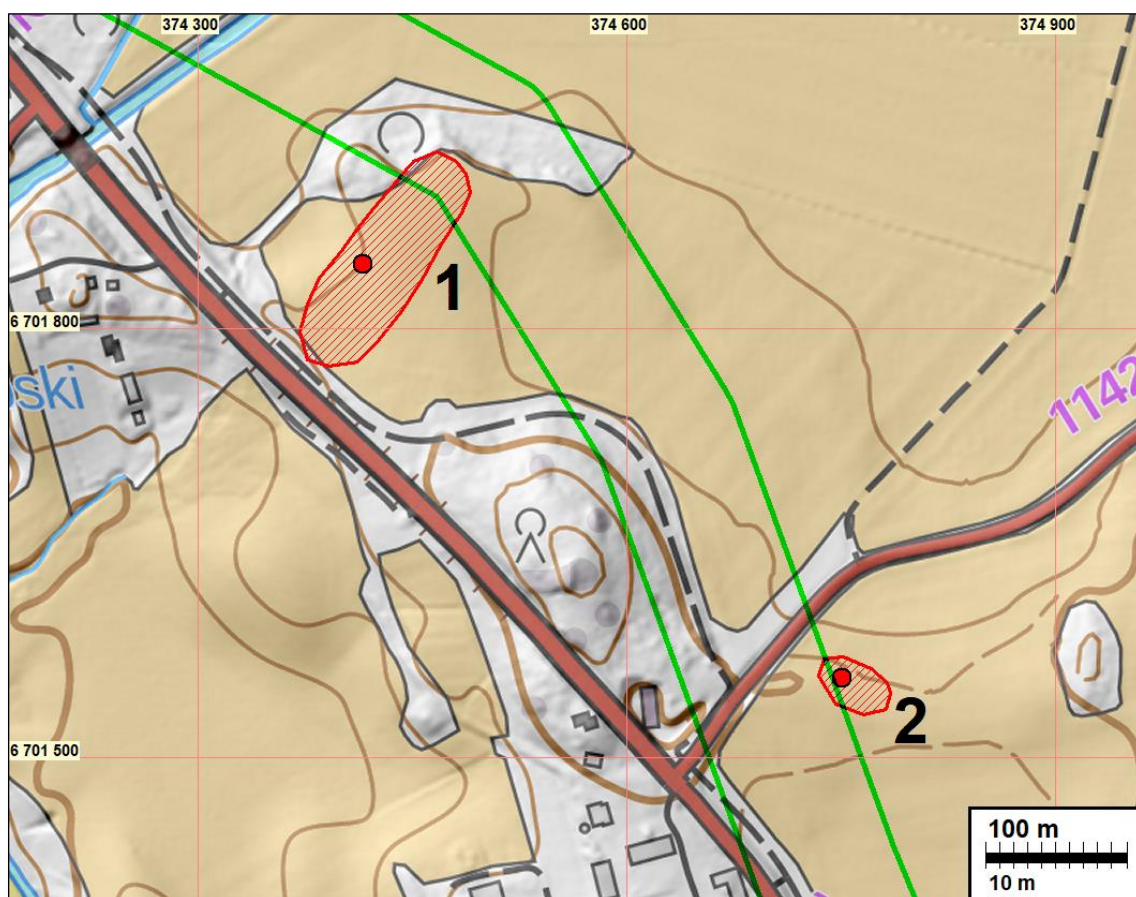
Koskinen 2022: Tarkkuusinventoinnissa tutkittu tienparannusalue sijaitsee Lopentien koillispuolella, Kuhakosken ja Hongisojantien välillä. Muinaisjäännösalue on suurimmaksi osakseen suunnitellun tiealueen koillispuolella, mutta ulottuu lounaispäästään tiealueen reunalle, tutkimusalueen keskiosaan. Tutkimusalueella oleva kohta on suunnilleen sama, jolta 1975 inventoinnin toinen kvartsikeskittymä on löytynyt. Tutkimusalueella on peltoa ja käytöstä poistunutta asfalttitieta, joka kulkee käytössä olevan Lopentien rinnalla. Tutkimusalueen kohdalla oleva peltomaa laskee loivasti luoteeseen, mutta aivan luoteispäässä se jyrkentyy rinteeksi. Jyrkentyvällä kohdalla on ollut historiallisella ajalla pois lasketun Kuhajärven ranta. Tutkimusalueen luoteispäässä, vanhan asfalttitiien ja pellon välissä, on myös pieni kallioinen alue, jolla kasvaa muutama puu ja siinä on kasa ilmeisestikin pellolta raivattuja kiviä. Kohdassa on myös pellolle vievä koneluiska, jonka maata on paksultti muokattu.

Tutkimus aloitettiin katsomalla pellon pinta läpi kivikautisten löytöjen varalta, mutta sellaisia ei näkynyt. Pellon pintaa peitti edellissyksyn puinnista jääneet laonneet korret, minkä vuoksi näkyvyys oli huono. Tutkimusalueelle kaivettiin koneella 25, noin 140 cm leveää ja noin 4–38 m pitkää koeojaa. Kaivu tehtiin varovasti, arkeologin ohjauksessa. Koneen kuljettajana oli henkilö, jolla on vuosien kokemus

arkeologisista konekaivuista. Kaivu ulotettiin kaikissa löydöttömissä ojissa vähintään noin 20–30 cm pohjamaan sisään, jotta voitiin todeta, ettei kohdassa ole muinaisjäännöksiä. Muinaisjäännöksiltä vaikuttavien jäännösten tullessa esille konekaivu lopetettiin, ja jäännöksiä tutkittiin lapion sekä lastoin kaivamalla. Kaivaminen lopetettiin heti, kun jäännösten voitiin todeta olevan muinaisjäännöksiä.

Noin 20–30 cm paksun kyntökerroksen alta alkava pohjamaa oli paikoin savea ja paikoin hietaa. Kivikautisia löytöjä ja niihin mahdollisesti liittyvän tulenpidon merkkejä todettiin koeojissa 1–3. Jäännökset tulivat esille heti kyntökerroksen alaisen hietamaan pinnasta. Tulenpidon merkit, eli hiilet, palanut savi ja rapautuneet kivet voivat liittyä pitäjänkartalle ja senaatin kartalle merkittyyn rakennukseen. Rapautuneet kivet saattaisivat olla peräisin esimerkiksi riihenkiukaasta. Palanut savi voisi myös olla esimerkiksi maapohjaisen kiukaan alaista palanutta maata. Tulenpidon merkkien kohdilta löytyi palaneiden luiden lisäksi myös yksi palamaton luu, mikä viittaa myös siihen, että rapautuneet kivet saattaisivat olla peräisin historialliselta ajalta. Toisaalta tulenpidon merkit tulivat samasta kohtaa tutkimusalueelta kuin kivikautiset löydötkin, muun alueen ollessa tyhjiään niistä kummistakin. Tulenpidon jäänteitäkin on siis syytä toistaiseksi pitää kiinteänä muinaisjäännöksenä. Niiden yhteys kivikautiseen löytökerrokseen voitaisiin selvittää kaivauksella, jossa jäännöksen alue avattaisiin ja tutkittaisiin kokonaan.

Karhapää ja Keskinen 2025: Muinaisjäännösalueella pelto oli kesannolla, joten pinta-ahavainoja ei voitu tehdä. Tutkimusalueella, muinaisjäännösalueen ulkopuolelle kaivetuissa koepistoissa oli savinen kyntökerros ja pohjamaa. Näiden perusteella kulttuurikerrosta ei ole muinaisjäännösalueen ulkopuolella tutkimusalueella.

Kivikautiset asuinpaikat Numlahti ja Numlahti 2, muinaisjäännösrajaus punaisella. Tutkimusalue vihreällä.

Numlahden kiviautinen asuinpaikka kuvattuna sen lounaisreunalta koilliseen.

2 NURMIJÄRVI NUMLAHTI 2

Mjtunnus: 1000005323

Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)

Ajoitus: kiviautinen

Laji: asuinpaikat

Koordin: N 6701556 E 374751 Z 57,5 m mpy

Tutkijat: Seppä inventointi 2006, Karhapää ja Keskinen inventointi 2025

Seppä 2006: Pertti Liljan 2003 ilmoittama löytöpaikka. Löytöinä kivitaltta ja kvartsia.

Asuinpaikka sijaitsee peltorinteessä Lopentien (132) ja Hongisojantien risteyksen itäpuolella, noin 200 metriä risteyksestä. Alue on kuivatun Kuhajärven etelärantaa. Rinne viettää pohjoiseen. Kuhajärvi (nyk. Kuhajoki) on yhteydessä Valkjärveen etelässä Kuhakosken kautta ja Nurmijärveen pohjoisessa Luhtajoen kautta. Entisen järven rannoilla on useita kiviautisia asuinpaikkoja. Samalla peltorinteellä noin 150 m itään on Numlahti 3 asuinpaikka. Maaperä on hiesua. Paikka on pieni harjanne ja maasto laskee myös etelään kohti Valkjärveä ja Luhtajoen haaraa.

Inventoinnin aikaan pelto oli kesannolla tai suorakylvössä. Ainoa paljas maanpinta oli metsäkoneuralla harjanteen päällä. Mitään löytöjä ei näkynyt, joten rajausta perustuu aikaisempiin pintalöytöihin. Ei GPS-mittausta. Pellon eteläpäässä lähempänä Lopentietä oli myös tehty jokin viemäri tms. kaivanto pellon poikki.

Karhapää ja Keskinen 2025: Muinaisjäännösalueella pelto oli kesannolla, joten pintahavaintoja ei voitu tehdä. Tutkimusalueella, muinaisjäännösalueen ulkopuolelle kaivetuissa koepistoissa oli savinen kyntökerros ja pohjamaa. Näiden perusteella kulttuurikerrosta ei ole muinaisjäännösalueen ulkopuolella tutkimusalueella.

Kohdekartta raportin kohteessa 1.

Numlahti 2 kivikautinen asuinpaikka kuvattuna asuinpaikalta koilliseen.

3 NURMIJÄRVI LINNANMÄKI 1

Mjtunnus: 1000005859
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: kivikautinen
 Laji: asuinpaikat

Koordin: N 6700646 E 374252 Z 40 m mpy

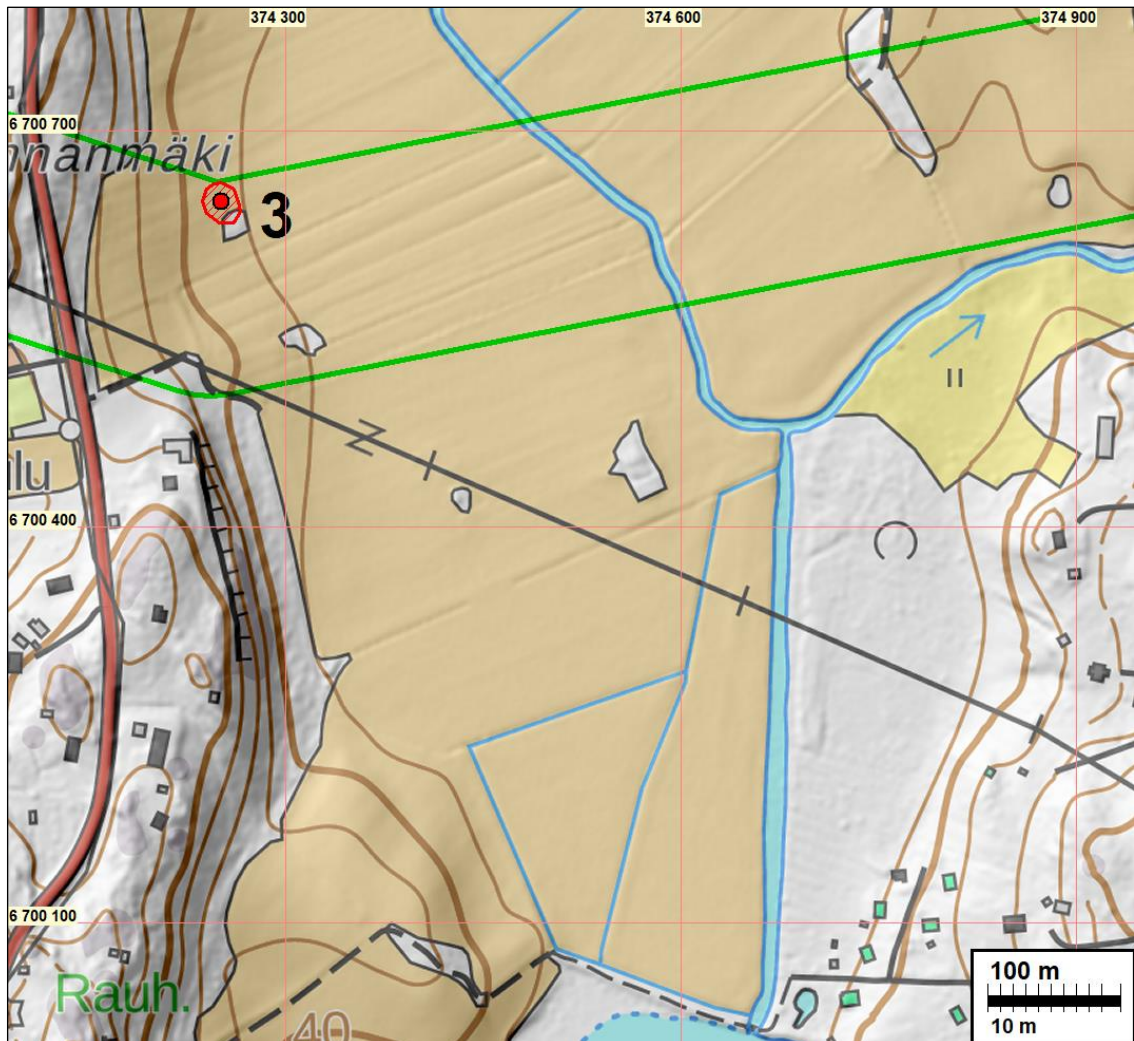
Tutkijat: Seppä inventointi 2006, Karhapää ja Keskinen inventointi 2025

Seppä 2006: Pertti Liljan ilmoitus kivikautisista löydöistä. Asuinpaikka sijaitsee Valkjärven luoteispäässä, Valkjärven koulun ja Valkjärventien itäpuolella, Linnanmäen itään laskevassa rinteessä. Alue on peltoa, tien laidassa kuusimetsää. Tien itälaidalla on myös kalliojyrkännettä. Matkaa koululta asuinpaikalle on noin 200 m itäkoilliseen. Asuinpaikka on jyrkimmän rinteiden alapuolella, kohdalla on pieni viljelemätön kohta, pajupusikko. Maaperä on savea.

Kvartsien löytöpaikka tarkastettiin. Pelto oli kuiva ja pääosin kyntämättä. Pieni ala pajupusikon ympäriltä oli muokattu. Yksi hyvälaatuinen kvartsiydin havaittiin olkisen pellon pinnalta. Tarkempaa rajausta ei voitu tehdä. GPS-mittaus löytöpaikalta 6703460/3374371 = keskikoordinaatti. Pellossa oli myös lasia ja tiiltä.

Tältä alueelta Valkjärven pohjoispäästä luulisi löytyvän useita asuinpaikkoja, sillä paikalla on kahden vesireitin haarakohta, Kuha-/Kyläjoki pohjoiseen ja Luhtajoki etelään. Saman pellon luoteiskulmasta on myös löytynyt uusi asuinpaikka, ks. Linnanmäki 2.

Karhapää ja Keskinen 2025: Muinaisjäännösalueella pelto oli kesannolla, joten pintahavaintoja ei voitu tehdä. Tutkimusalueella, muinaisjäännösalueen ulkopuolelle kaivetuissa koepistoissa oli savinen kyntökerros ja pohjamaa. Näiden perusteella kulttuurikerrosta ei ole muinaisjäännösalueen ulkopuolella tutkimusalueella.

Kivikautinen asuinpaikka Linnanmäki 1. Tutkimusalue vihreällä.

Linnanmäki 1 kivikautinen asuinpaikka kuvattuna etelään.

4 NURMIJÄRVI AITAKALLIO 3

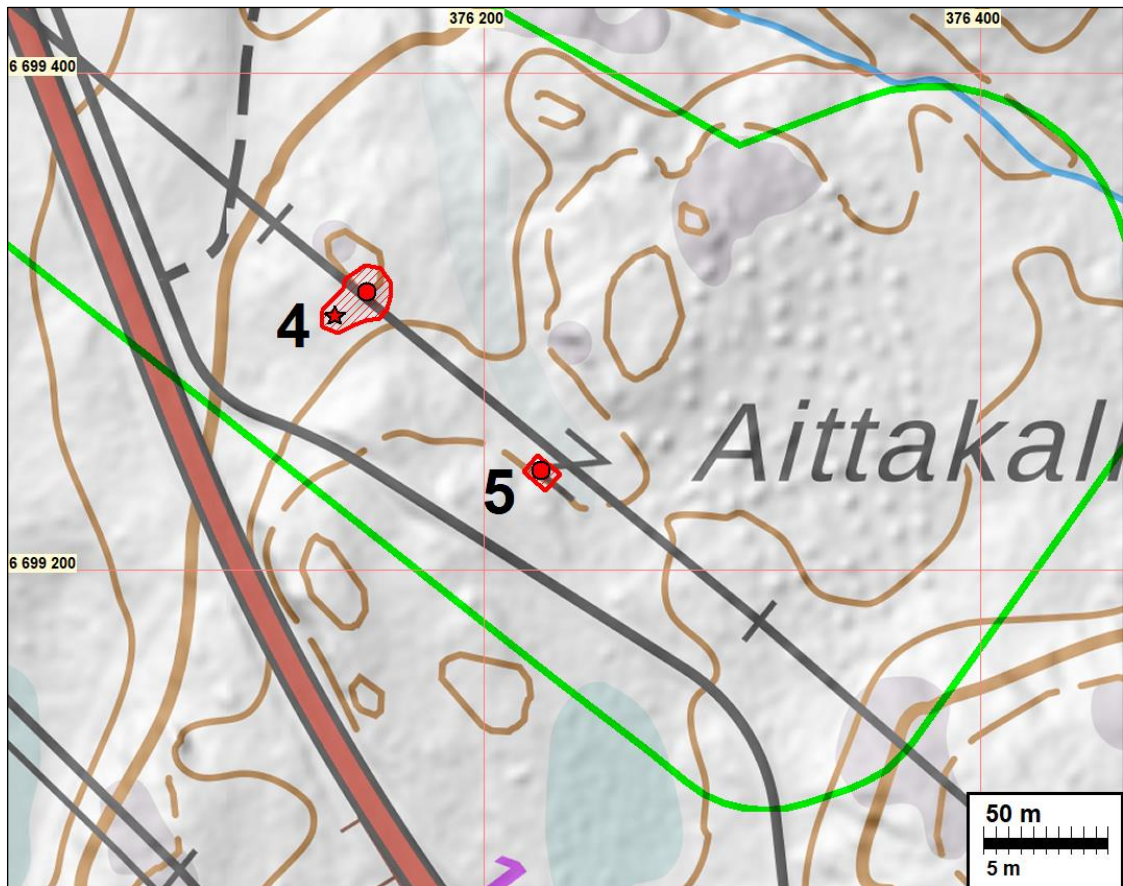
Mjtunnus: 1000054475
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut

Koordin: N 6699312 E 376153 alakohde (pirtin keskipiste): N 6699302 E 376140

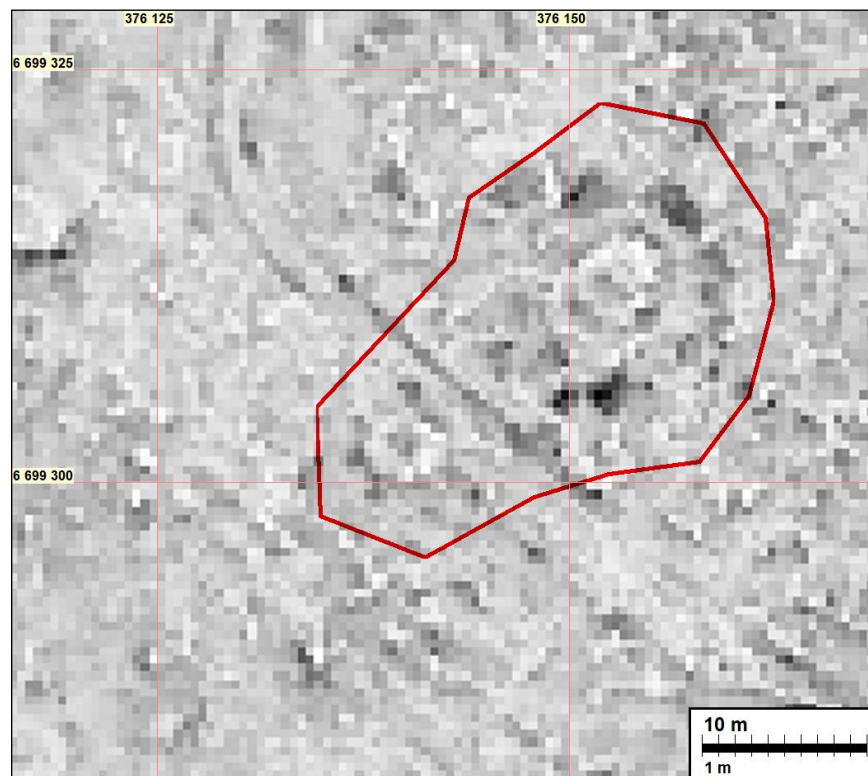
Tutkijat: Koskinen inventointi 2024, Karhapää ja Keskinen inventointi 2025

Koskinen 2024: Miilu on halkaisijaltaan noin 7 m, ja sitä kiertää ilmansäätelykuoppien ringi. Keskikuoppaan kaivettiin koepisto, jossa hiilensekainen turve alkaa heti muutaman senttimetrin syvyydeltä, puhtaan turpeen alta.

Karhapää ja Keskinen 2025: Noin 10 m hiilimiilusta lounaaseen on 4 x 4 m suorakulmion muotoinen pirtin perustus. Perustus on 30-40 cm korkea. Pirtin eteläkulmassa on kiukaan jäännös, jossa on ainakin kolme kivikertaa ja seassa runsaasti hiiltä. Muualla perustuksessa ei ole hiiltä.

Hiilimiilut Aittakallio 3 ja Aittakallio 4. Aittakallio 3:n pirtti merkitty tähdellä. Tutkimusalue vihreällä.

Aittakallio 3 lidar visualisointi (RVT blender VAT).
Koillisessa hiilimiilu ja sen lounaispuolella näkyy pirtin perustusten jäännös

Aittakallio 3 kuvattuna pohjoiseen pirtin vierestä. Kuvassa näkyy eteläkulman kiukaan jäännös. Lapio on pirtin keskellä.

5 NURMIJÄRVI AITTAKALLIO 4

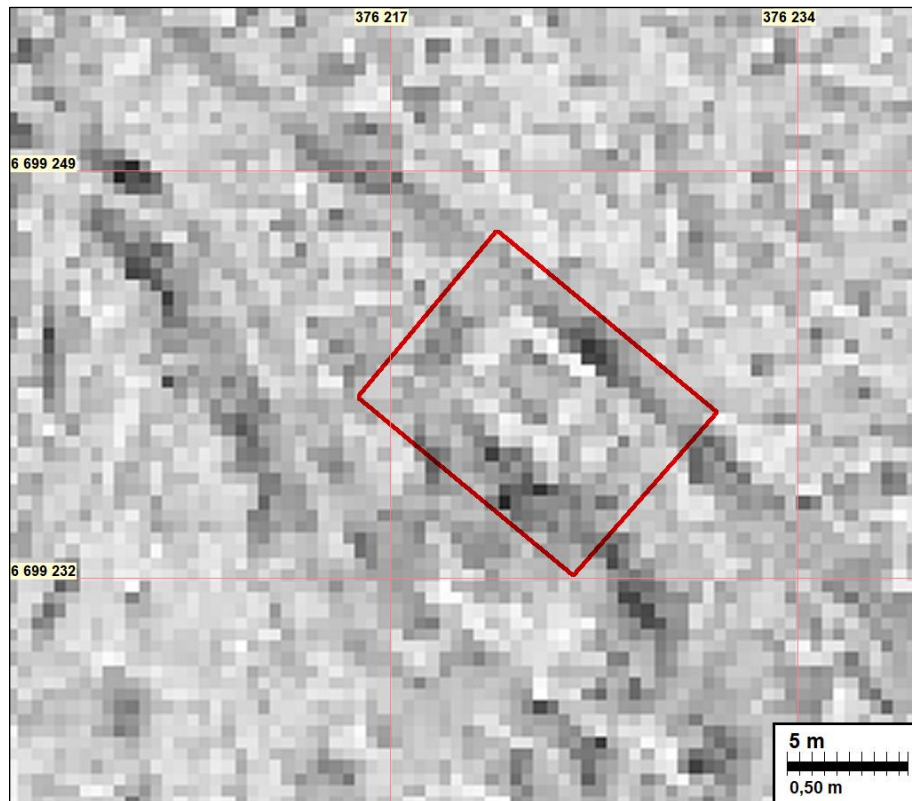
Mjtunnus: uusi kohde
 Status: kiinteä muinaisjäännös (sm)
 Ajoitus: historiallinen
 Laji: työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut

Koordin: N 6699240 E 376223 (hiilimiilun keskipiste)

Tutkijat: Karhapää ja Keskinen inventointi 2025

Karhapää ja Keskinen 2025: Noin 100 m Aittakallio 3:sta kaakkoon on suorakulmion muotoinen 8 x 6 m hiilimiilu. Vallien korkeus on noin 0,5 m. Maaperä on hiekkaa, jonka seassa on runsaasti hiiltä. Kohde ei ole tyypillinen muodoltaan alueen hiilimiiluksi, ja se muistuttaa Aittakallio 3:n pirttiä muodoltaan. Poiketen pirtistä tämä kohde on täynnä hiiltä ja vailla kiuaskiviä.

Kohdekartta edellisessä kohteessa (4).

Aittakallio 4 lidar visualisointi (RVT blender VAT).

Aittakallio 4 kuvattuna itään.

Liite raporttiin: Nurmijärvi Passanmäki-Sudentullinmäki voimajohtolinjojen arkeologinen inventointi 2025

Maastossa katsotut (tarkastetut) alueet

Sinisellä on merkitty ne alueet mitkä voi tulkita katsotuksi eli tarkastetuksi (riippuen termin määritelmästä – termillä ei ole yleistä eikä standardoitua määritystä, joten ”tarkastettu alue” käsite on inventoijan oma käsitys). Paikoin katse on voinut osua kauemmaksi ja haravoida maastoa tarkemmin, paikoin lähemmäksi ja epätarkemmin. Paikoin aikaa käytettiin jollain maastonkohdalla ja taipaleella enemmän ja maastoja tarkkailtiin perusteellisemmin, paikoin kuljettiin ripeästi maastoja satunnaisesti katsellen. Joissain maastonkohdissa tehtiin koekuoppia tai kairanpistoja ja intensiivistä silmänvaraista havainnointia. Karttaa on siis tulkittava suuripiirteisesti. Sitä ei voi tulkita niin, että kaikki tarkastetuksi merkittyjen alueiden jäännökset on havaittu. Kartta on tehty museoviranomaisten hallinnolliseen käyttöön.

Koko alue on tarkastettu laserkeilausaineiston, maastokarttojen ja ilmakuvien avulla. Maastossa on katsottu tunnettujen kohteiden lisäksi ne kohdat ja alueet, joista on arvioitu mahdolliseksi jotain arkeologisesti mielenkiintoista löydettävän, sekä maastot matkalla sellaisille kohdille ja sellaisia maastoja etsittäessä.

